

**Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
Értékmegőrzési Bizottság Elnöke**

ELŐTERJESZTÉS

**Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
Értékmegőrzési Bizottság**

**2023. május 23-án
tartandó ülésére**

Tárgy: Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

Az előterjesztést készítette: **Dr. Gajdácsi Zoltán** irodavezető, főmérnök
Mérnöki Iroda
Borbélyné Balogh Katalin osztályvezető
Várostervezési Osztály

Kezelési megjegyzés: **HATÁROZAT-TERVEZET**

Döntési változatok száma: 1

Mellékletek: közgyűlési előterjesztés

Véleményezésre megkapta:

Egyéb szervezet, külső szakértő:

Megtárgyalta:
Környezetvédelmi, Városrendezési és Agrár Bizottság/2023.(V.23.) KVAB. számú határozat

Törvényességi észrevételem nincs:

**Dr. Temesvári Péter
jegyző**

**Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
Értékmegőrzési Bizottság Elnöke
3137-3/2023.**

ELŐTERJESZTÉS

**Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
Értékmegőrzési Bizottság
2023. május 23-án tartandó ülésére**

Tárgy: Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

Tisztelt Bizottság!

Kérem a Tisztelt Bizottságot, hogy Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2013. (II.14.) önkormányzati rendelete 2. mellékletének 2.2.5. pontja alapján a mellékelt „Emléktábla elhelyezése a Lestár téren” tárgyban készített közgyűlési előterjesztést megtárgyalni és a határozat-tervezet szerinti döntését meghozni szíveskedjen.

Kecskemét, 2023. május 15.

Dr. Fekete Gábor
elnök

HATÁROZAT-TERVEZET

...../2023. (V.23.) ÉmB. számú határozat
Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

Az Értékmegőrzési Bizottság megtárgyalta Dr. Fekete Gábor elnök 3137-2/2023. számú előterjesztését és az alábbi határozatot hozta:

A bizottság a fenti tárgyban készült közgyűlési előterjesztést változatlan tartalommal a közgyűlés elé terjeszti jóváhagyásra.

Határidő:azonnal

Felelős: Dr. Fekete Gábor bizottsági elnök

**KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSE
ÉRTÉKMEGŐRZÉSI BIZOTTSÁG**

E L Ő T E R J E S Z T É S

**Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
2023. május 25-én tartandó ülésére**

Tárgy: Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

**Az előterjesztést készítette: Dr. Gajdácsi Zoltán irodavezető, főmérnök
Mérnöki Iroda
Borbélyné Balogh Katalin osztályvezető
Várostervezési Osztály**

**Kezelési megjegyzés: Határozat-tervezet
1. melléklet: ajándékozási szerződés**

Melléletek:

1. melléklet: Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése 67/2023. (III.30.) határozata
2. melléklet: tervdokumentáció
3. melléklet: történeti háttér
4. melléklet: tulajdonosi hozzájárulás

Döntési változatok száma: 1

Véleményezésre megkapta:

Egyéb szervezet:

Külső szakértő:

**Megtárgyalta:
Környezetvédelmi, Városrendezési és Agrár Bizottság**

**Határozat száma:
/2023.(V.23.) KVAB. számú határozat**

Törvényességi észrevételem nincs:

**Dr. Temesvári Péter
jegyző**

A BIZOTTSÁG MÉG NEM TÁRGYALTA

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
Értékmegőrzési Bizottság
3137-2/2023.

E L Ő T E R J E S Z T É S
Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése
2023. május 25-én tartandó ülésére

Tárgy: Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

Tisztelt Közgyűlés!

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a közterület elnevezések megállapításáról, változtatásáról, jelöléséről, valamint az emléktábla-állítási és a közterületi alkotás elhelyezésének rendjéről szóló 19/1996. (IV.9.) önkormányzati rendelete (továbbiakban: Rendelet) 18. §-a értelmében a város közterületein, és a közterületek mellett elhelyezkedő ingatlanok külső falain emléktábla csak a közgyűlés hozzájárulásával helyezhető el.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2013. (II.14.) önkormányzati rendelete 2. melléklet 2.2.5. pontja alapján az Értékmegőrzési Bizottság készíti elő közgyűlési döntésre az emléktábla elhelyezésére és megszüntetésére vonatkozó előterjesztéseket.

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2023. március 30-ai ülésén Dr. Fekete Gábor képviselő a Fidesz Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt (továbbiakban: Fidesz-KDNP) közös frakciója nevében kezdeményezte egy emléktábla elhelyezését a Kecskemét 477 hrsz.-ú ingatlanon, a Lestár tér 2. szám alatti épület Városháza felőli homlokzatán. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 67/2023. (III.30.) határozatában támogatta a kezdeményezés megvalósítását. Kecskeméten a Lestár tér 2. szám alatti Érseki Helynökség épületében működött az Államvédelmi Hatóság (továbbiakban: ÁVH), a magyarországi kommunista pártállami diktatúra részben titkosan működő államvédelmi szervezete 1948 és 1956 között. Feladata hivatalosan a rendszer ellenségeinek üldözése, a rendszer és vezetőinek védelme volt. Az adott korszak történeti háttéréről Hajagos Csaba történész-muzeológus által készített összefoglalót a 3. melléklet tartalmazza.

Az emléktábla az ÁVH által elhurcolt, megkínzott áldozatoknak állítana emléket.

Az emléktábla elkészítésének, szakszerű elhelyezésének költségeit a Fidesz-KDNP frakció tagjai vállalják. Az általuk elkészített emléktáblát az önkormányzat tulajdonába kívánják adni, a további fenntartását, karbantartását az önkormányzat látná el.

A közgyűlési döntés előkészítéséhez, a szükséges tulajdonosi nyilatkozatában a Kecskemét 477 hrsz.-ú ingatlan tulajdonosa, a Kecskeméti Római Katolikus Főplébánia az emléktábla elhelyezéséhez hozzájárult. (4. melléklet.)

Az emléktábla tervezési, kivitelezési munkáinak költsége 250.000 Ft, illetve a szállítás és szakszerű elhelyezés költsége: 50.000 Ft.

A felajánlás értéke mindösszesen: bruttó 300.000 Ft.

A tábla mérete 30*40 cm, anyaga fekete márvány vagy gránit, melyen a vésett szöveg aranyozással készülne.

Impact betűtípussal, 10 mm-es betűmagassággal a következő állna rajta:

Ez az épület a római katolikusok bérháza volt, 1948-ban államosították.

Itt működött a kecskeméti Államvédelmi Osztály, az ÁVO,
majd átszervezése után a megyei Államvédelmi Hatóság, az ÁVH.

Ide hozták a kulákoknak bélyegzett,
vagy osztályellenségnek nyilvánított magyar embereket.
A köznyelven „Kékház” a SZENVEDÉSEK HÁZA lett.
Aki erre jár, emlékezz az itt megkínzott, halálra vert ártatlan
magyar emberekre!

(A Római Katolikus egyház visszakapta jogos tulajdonát)

„Mi Atyánk...szabadíts meg a gonosztól...” Máté 6:13

Az emléktáblát állították a kommunizmus áldozatainak emlékére 2023-ban:
FIDESZ ÉS A KDNP KECSKEMÉTI SZERVEZETEI

A kapcsolódó dokumentáció az előterjesztés 2. mellékletét képezi.

Előzetes egyeztetés szerint az emléktábla elhelyezéséhez örökségvédelmi eljárás nem szükséges.
Kecskemét Megyei Jogú Város Főépítésze településképi szempontból a kezdeményezést támogatta.

A felajánlás jogi formája az ajándékozási szerződés, tekintettel arra, hogy az emléktábla elkészítését, a helyszínre telepítés kivitelezési munkáját is Fidesz-KDNP frakció tagjai vállalják, mellyel a megvalósuló emléktábla ingyenesen az önkormányzat tulajdonába kerül.

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 6:235. § (1) bekezdése alapján ajándékozási szerződés alapján az ajándékozó a dolog tulajdonjogának ingyenes átruházására, a megajándékozott a dolog átvételére köteles.

A fentiek alapján az adományozókkal ajándékozási szerződés megkötése szükséges, amely tartalmazza az ajándékozás tárgyát és annak értékét, az esetleges Áfa fizetési kötelezettség ajándékozók részéről való vállalását és az önkormányzati vagyonaiba való átadást.

Az erről szóló ajándékozási szerződés-tervezet a határozat-tervezet 1. mellékletét képezi.

Az emléktáblát a kulákküldözés áldozatainak emléknapján 2023. június 29-én kívánják elhelyezni.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az előterjesztésben foglaltakat tárgyalja meg és a határozat-tervezetben foglaltakat elfogadni szíveskedjen.

Kecskemét, 2023. május 15.

HATÁROZAT-TERVEZET

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése .../2023. (V.25.) határozata

Emléktábla elhelyezése a Lestár téren

Kecskemét Megyei Jogú Város Közgyűlése megtárgyalta az Értékmegőrzési Bizottság 3137-2/2023. számú előterjesztését, és az alábbi határozatot hozta:

1. A közgyűlés úgy dönt, hogy hozzájárul a Kecskemét 477 hrsz.-ú ingatlanon a Lestár tér 2. szám alatti épület Városháza felőli homlokzatán emléktábla elhelyezéséhez, az előterjesztés 2. mellékletében foglalt tervdokumentációnak megfelelően.
2. A közgyűlés úgy dönt, hogy az elhelyezésre vonatkozó ajándékozást elfogadja, bruttó 300.000 Ft, azaz háromszázezer forint értékben, és felkéri Szemereyné Pataki Klaudia polgármestert, hogy a határozat mellékletét képező ajándékozási szerződést aláírja.

Határidő: értelemszerűen

Felelős: Szemereyné Pataki Klaudia polgármester

**KECSKEMÉT MEGYEI JOGÚ VÁROS
KÖZGYŰLÉSE**

6000. Kecskemét, Kossuth tér 1.
Tel: 513-513, fax: 513-538

7607-2/2023.

KIVONAT

**Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
2023. március 30-ai ülésének jegyzőkönyvéből**

**Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése
67/2023. (III.30.) határozata
Képviselői indítvány emléktábla állításával kapcsolatban**

Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése támogatja emléktábla állítását a Kecskemét, Lestár tér 2. szám alatti Érseki Helynökség épületére, a volt Államvédelmi Hatóság által az épületbe elhurcoltak, az áldozatok emlékére. A közgyűlés tudomásul veszi, hogy tábla elkészítésének költségeit a Fidesz-KDNP frakció viseli. A közgyűlés felkéri az emléktábla állításával kapcsolatos előkészítő munkálatok elvégzésére az Értékmegőrzési Bizottságot.

Határidő: 2023. június 29., a kuláküldözés áldozatainak emléknapja.

Felelős: Értékmegőrzési Bizottság

A határozatról értesülnek:

- 1.) Tisztségviselők
- 2.) Állandó bizottságok elnökei
- 3.) Dr. Gajdácsi Zoltán irodavezető, Mérnöki Iroda
- 4.) Borbélyné Balogh Katalin, a Várostervezési Osztály vezetője
és általa: Dr. Fekete Gábor képviselő, a Fidesz-KDNP frakció vezetője

Szemereiné Pataki Klaudia
polgármester

K. m. f.

Dr. Temesvári Péter
jegyző

67 | 2023 . (III. 30.)
határozat melléklete

Kecskemét Megyei Jogú Város
Polgármestere

INDÍTVÁNY

Tisztelt Közgyűlés!

Alulírott dr. Fekete Gábor képviselő a Fidesz-KDNP frakció nevében a Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2013. (II. 14) számú önkormányzati rendelet (SZMSZ.) 39.§ (3) bekezdés b) pontja alapján javasolt döntés előkészítésére az alábbi indítvánnyal élek:

Kecskemét belvárosában, a Lestár tér 2. szám alatt áll az Érseki Helynökség épülete. A helynökségi épületben a rendszerváltás előtt a rendőrség működött, még korábban pedig az Államvédelmi Hatóság. 1948 aug. 20-án Kecskemét főterén hirdette meg Rákosi Mátyás a kulák üldözéséről szóló programját. Az épület alatt egy többszintes pincerendszer van, mely a háború előtt légmentes hely volt, azonban kommunista időkben cellákat és vattatárhelyiségeket alakítottak itt ki. Ebben a pincebörtönben 1948 és 1956 október 26-a között több 10 ezer parasztgazdát vallattak ki. Kulák bélyeggel sújtott családokat, rendszerellenesnek bélyegzett embereket hoztak ide a kecskeméti körében csak „kékítőként” elnevezett épületbe. Az elnevezést nem csak az épület kék színe miatt adták a helyiek, hanem a bevitt emberek ütlegelésének kék nyomai miatt. „El kell érni, hogy a kulák reszkessen”, mondták a kommunisták. E jelmondatot olyan lelkiismeretesen végezték a Rákosi rendszer pártkatonái, hogy sok gazdának nem csak kék nyomokba, hanem az életébe került a baloldali diktatúra kegyetlenkedése.

1963 után a szellőzőkőn és ablakokon keresztül építési törmelékekkel töltötték fel a pincerendszert, hogy az ÁVH tevékenységének minél kevesebb nyoma maradjon. Az ÁVH mindent megtett, hogy az épületben történeteket homály fedje. Nekünk viszont mindent meg kell tennünk, hogy emlékezzünk az ÁVH által az épületbe elhurcoltakra, hogy soha ilyen többet ne történhessen.

Javasolom, hogy az áldozatok emlékére a város helyezzen el emléktáblát az Érseki Helynökség épületére, hogy ezzel emléket állítsunk azon embereknek, kiket a kommunizmus alatt az épületbe behurcoltak, megkínóztak, illetve az atrocitások által életüket veszítették. A tábla állításának költségeit a Fidesz-KDNP frakció vállalja.

Kérem a Tisztelt Közgyűlést, hogy az alábbi határozati-javaslatot szíveskedjen elfogadni:

A közgyűlés támogatja emléktábla állítását a volt ÁVH épületében elhurcoltaknak, az áldozatoknak. A közgyűlés úgy dönt, hogy az emléktábla állításával kapcsolatos előkészítő munkákat a feladat és hatáskörrel rendelkező bizottság végezze el. A közgyűlés tudomásul veszi a Fidesz-KDNP frakció felajánlását, miszerint a tábla

elkészítésének költségeit a frakció vállalja. A felajánlást az előkészítő munkáknál a bizottság vegye figyelembe.

Határidő: 2023. június 29., a kuláküldözés áldozatainak emléknapja.

Felölős: bizottsági elnök

Kecskemét, 2023. március 23..

Tisztelettel:

dr. Fekete Gábor

önkormányzati képviselő
Fidesz-KDNP frakcióvezető

DOKUMENTÁCIÓ EMLÉKTÁBLA ELHELYEZÉSÉHEZ

HELYE: Érseki Helynökség épülete, Kecskemét, Lestár tér 2.

**Az anyagot és a fotókat (kivéve az 1. számú melléklet 2 db archív képeslapjának fotóit)
készítette: Kovács Ferenc építész vezetőtervező**

AZ EMLÉKTÁBLA HELYÉNEK KIVÁLASZTÁSI JAVASLATA

A belváros, a tágabb értelemben vett főter díszes épülete eredendően a római katolikusok bérháza volt, földszintjén üzletekkel. A II. világháborúban lebombázták, az épület megrongálódott, a felső másfél szint megsemmisült. Eredeti rekonstrukciója helyett csak egy emelettel alacsonyabbra történt a felújítása – így nyerte el mai alacsonyabb, igencsak leegyszerűsített formáját.

1948-ban államosították és az épületet. A szovjet parancsnokság és a politikai rendőrség is „megigényelte” a városközponti épületet – ott működött a kecskeméti Államvédelmi Osztály, az AVO, majd 1950-től a megyei Államvédelmi Hatóság, az ÁVH. Az ÁVH megszűnése után a Rendőrség használta az épületet, majd a politikai rendszerváltás után a Római Katolikus egyház visszakapta jogos tulajdonát.

A hányattatott sorsú épület homlokzatán a földszinti üzletek „dekoratív” reklámjai és kirakatai között nem könnyű feladat megtalálni azt a helyet, ahová méltó környezetbe kerülne egy történelmünk nem dicső korszakára emlékeztető emléktábla.

A falfelületek közül az épület személyi főbejárata mutat nyugodtabb egységesebb képet, ahol a bejárat felett és két oldalán egyszerű fekete táblák jól formált betűi nyújtanak információt arról, hogy az ajtón belépve hová lehet eljutni.

Kevésbé alkalmas falfelület

„Nyugodt” környezet

A két oldalsó tábla elég magasan van ahhoz, hogy alattuk a szemlélő szemmagasságában egy részleteiben kisebb betűnagyságú szöveges tábla elférjen, amelyhez a közelebb jutást a járda ezen szakasza lehetővé is teszi, nem úgy, mint az udvari bejárati kapu környezete – ennek az ajtónak a környező falszakaszai ezért nem találtattak megfelelőnek.

Viszont van egy probléma, a szimmetrikus tábla elhelyezés, hiszen a szoban forgó emléktábla 1 db, így az ajtó másik oldalánál formai hiányérzetünk támadhat.

Ennek a hiányérzetnek a megszüntetésére a másik oldali helyet fenn kellene tartani egy az eredeti épület szépségeit megőrkítő fotók alapján készítenendő szitanyomatos tűzzománc műnek, esetleg kerámia domborműnek. (A „Lordok háza” falán a lebontott épület emléktáblája folytatást igényelne, de ezt a „Fehérház”-nak becézett épület helyén állott Beretvás szálloda is megérdemelné – ha ez a három épület a régi szépségében pompázna...közelebb lennénk a világörökségi címhez.)

Tehát a fentiek figyelembevételével javaslom elfogadásra a mellékelt fotók és ábrák alapján a tábla helyét a bejárattal szemben állva, attól jobbra.

Méretetek

Lábazati magasság: 0,40 m

Ajtó szélesség: 2,10 m

Ajtószárny magasság: 2,55 m

Meglévő feliratos táblák mindkét oldalon a járda szinttől 2,55 m-re 40/30 cm mérettel, az ajtó keretezésétől oldat 0,23 m-re

AZ EMLÉKTÁBLA ELHELYEZÉSI MAGASSÁGÁT 1,3 M-NÉL MAGASABBRA NEM JAVASLOM, RÉSZBEN AZ OLVASHATÓSÁG MIATT, TOVÁBBÁ DIDAKTIKAI OKOKBÓL IS – REMÉLHETŐLEG FIATALOK, ISKOLÁSOK IS LÁTOGATJÁK ÉS AZ Ő SZEMMAGASSÁGUKNAKTALÁN MÉG EZ IS MAGAS.

A tábla leírása

Mérete: szélesség: 400 mm

Magassága: 300 mm

Vastagsága: 25 mm

Anyaga: fekete márvány vagy gránit

Betűtípus: **IMPACT**, betűmagasság: 10 mm magas

A betűk vésettek, vagy szórt aranyozással készülnek, hogy az épületben történelem miatt hasonlítsanak a hagyományos sírkőfeliratokra.

Felerősítés 4 db dűbeles díszcsavarral.

1. SZÁMÚ MELLÉKLET

AZ ÉPÜLET EREDETI ÁLLAPOTÁRÓL KÉSZÜLT KÉPESLAPOK MÁSOLATAI, AMELYEK A RÓMAI KATOLIKUSOK LAKÓHÁZÁNAK „EMLÉKTÁBLÁJÁHOZ” NYÚJTHATNAK SEGÍTSÉGET.

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

AZ EMLÉKTÁBLA ELHELYEZÉSÉNEK HOMLOKZATI VÁZLATA

3. SZÁMÚ MELLÉKLET

AZ EMLÉKTÁBLA TERVEZETE A NEM VÉGLEGESÍTETT SZÖVEGGEL

2. SZÁMÚ MELLÉKLET

Ez az épület a római katolikusok bérháza volt, 1948-ban államosították.

Itt működött a kecskeméti Államvédelmi Osztály, az ÁVO, majd átszervezése után a megyei Államvédelmi Hatóság, az ÁVH.

Ide hozták a kulákoknak bélyegzett,

vagy osztályellenesnek nyilvánított magyar embereket.

A köznyelven „Kékház” a SZENVEDÉSEK HÁZA lett.

Aki erre jársz, emlékezz az itt megkínzott, halálra vert ártatlan magyar emberekre!

(A Római Katolikus egyház visszakapta jogos tulajdonát.)

„Mi Atyánk... szabadíts meg a gonosztól...” Máté 6:13

Áz emléktáblát állították a kommunizmus áldozatainak emlékére 2023-ban:

A FIDESZ ÉS A KÖNP KECSKEMÉTI SZERVEZETE

3. melléklet

„A kecskeméti ÁVO-pokol csak 16 méter mély”

Kiállításunk helyszíne: A volt ÁVH székház

„Ne csak őrizd, gyűlöld!” – szól a Rákosi Mátyástól idézett, később szállóigévé vált ÁVO-s jelmondat, amely az ebben az épületben működő Államvédelmi Hatóság állományának mindennapi tevékenységét is meghatározta egészen 1956-ig.

De hol kezdődött mindez itt Kecskeméten?

A magyar vidék forradalmának kezdő pontját az 1944. október 31-én bekövetkezett szovjet megszállás, az 1945–47 között történt események, illetve Rákosi Mátyás 1948. augusztus 20-án, városunk főterén megtartott beszédében azonosíthatjuk. Ebben az évben Kecskeméten az államalapítás ünnepét beárnyékolta az ún. „kulákság” kollektív üldözésének nyilvános meghirdetése, ugyanis ezzel a lépéssel a rövid idő alatt kiépült kommunista diktatúra – a 40 000 fő szovjet katona kecskeméti beszállásolásával, majd az 1945-ös földosztás véghezvitelével, az antidemokratikus választási módszerekkel – egy újabb, ám végzetesnek tűnő ütést mért a Duna–Tisza köze, szűkebb értelemben Nagy-Kecskemét felemelkedésért sokat tett eleink életére.

1948. augusztus 20-át követően a működésbe lépett ún. „kulákprés” és a beszolgáltatási rendszer tervszámainak emelése következtében – 1948 és 1953 között – szinte mindennaposá vált a rettegés, rekvirálók járták a pusztát és söpörték le a padlásról az utolsó szem gabonát is. A város 40 km-es körzetéből a gazdák tömegesen kerültek a járási rendőrkapitányságokra, a járásbíróóságokra, majd a Bács-Kiskun Megyei Bíróság elé, és számtalanul sokan „ismerkedhettek meg” – 2-3 kg zsír be nem szolgáltatása miatt – a tököli, kistarcsai internálótábor körülményeivel.

Ám a témához szorosan kapcsolódik egy épület városunk főterén is, amelyről oly sok legenda terjedt el.

A kommunista diktatúra kezdeti időszakában a Városházával szemben elhelyezkedő, korábban a Katolikus Bérházként ismert, jelenleg az Érseki Helynökség épületeként szolgáló komplexumot az Államvédelmi Hatóság az „osztályidegennek minősített” társadalmi réteg, a parasztgazdák megfélemlítésének, megtörésének céljából „üzemeltette”. A kutatások szerint az épületét 1948 őszén – a hadmozdulatok utáni részleges helyreállítást követően – a kecskeméti Városházán székelő szovjet parancsnokság, illetve az Államrendőrség kiigényelte, ahol a továbbiakban az ÁVH Kecskeméti Osztálya működött egészen 1950-ig.

A közigazgatási átszervezés következtében az intézmény neve is módosult és 1956-ig az ÁVH Bács-Kiskun megyei Osztályaként működött. Az irodahelyiségek mellett vállatófülkék, fogdák és a hírhedt háromszintes pincebörtön is itt működtek egészen 1956. október 26-áig.

Ebben az időben már a város minden lakója előtt ismert volt a bizonyos „kékítő” fogalma, ugyanis a szóban forgó épületben számtalan parasztagdát vertek félholtra az ÁVH tisztjei. A Bács-Kiskun Megyei Bíróság 1956-os eseményeket követő megtorlási peranyagában megtalálhatók az ÁVH kecskeméti működésére vonatkozó konkrét adatok. Itt meg kell említeni Ury László kecskeméti újságíró nevét, aki a szovjet csapatok megérkezése előtt, november 3-án bejutott a megnyitott épületbe, és egy rendőr kíséretében végigjárta azt. A Kecskeméti Lapokban november 4-én „*Tíz perc a pokolban*” címmel megjelent írásában összegezte az ott látottakat:

„A kecskeméti ÁVO-pokol csak 16 méter mély [...]. A párnázott ajtajú szobákban vallatás és kihallgatás folyik. Több zárkában priccsen fekszenek, a meztelen testeken pokróc. [...] jön a betoncella, ahova begyömöszölik a megkínzottat, s forró levegőt engednek rá. [...] Következik a Styx, az alvilág folyója. Az első cellában ujjnyi vastag víz áll. Valaki 135 napig volt a lakója. Egy hét alatt lerohadt lábáról a cipő, aztán meztőláb állt [...].

Az ÁVH működésének vizsgálata közben derült fény például M. Orbán Miklós áv. őrnagy személyére, aki 1953. június 9-ig töltött be vezető pozíciót. Őt Szabó Károly áv. őrnagy követte, aki az 1953. szeptemberi főosztályá szervezést követően, még 1954. augusztus 1-ig állt a BM megyei főosztálya élén. Helyetteseik Barta István áv. főhadnagy, majd Szabó Károly áv. százados és Polgár László áv. hadnagy voltak.

Az ÁVH működésének végpontját Kecskeméten is a Forradalmi Munkás-Paraszt Kormány elnökhelyettesének és a Legfőbb Ügyésznek 5004. sz. együttes rendelete jelentette, amely a volt államvédelmi szervek beosztottainak elbocsátásáról, és eddigi tevékenységének vizsgálatáról határozott. Az ún. „Igazoló Bizottság” közel egy hónap időtartamú működése alatt 129 fő kecskeméti államvédelmi alkalmazottat vizsgált, akik közül bizony többen akadtak fenn azon a bizonyos rostán. Kicsit megkésve ugyan, de szűk 60 év után talán megvalósulhatnak az Ury László által 1956-ban megfogalmazott gondolatok? *„Kérdések, amelyek feleletre várnak. A válasz nem fog késni. Hiába égették el az iratok nagy részét, az AVH borzalmai rövidesen napvilágra kerülnek.”*

Hajagos Csaba

4 melléklet

Római Katolikus Főplébánia
Dr. Finta József plébános
6000 – Kecskemét
Plébánia köz 1.

Igen tisztelt
Prof. Dr. Sztachó-Pekáry István
Alpolgármester Úrnak
Kecskemét – 6000
Kossuth tér 1.

Igen tisztelt Alpolgármester Úr!

Megkaptam 9137-5/2023. számú kérelmét a kuláküldözés áldozatainak emlékére kihelyezendő emléktábla ügyében. Mint tulajdonos, Dr. Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti Érsek Úrral is egyeztetve az emléktábla elhelyezéséhez a hozzájárulást megadom.

Életére és munkájára Isten áldását kérve maradok tisztelettel:

Kecskemét, 2023. április 26.

Dr. Finta József

általános érseki helynök, plébános

Római Katolikus Főplébánia
6000 Kecskemét
Plébánia köz 1.
Áldozatok: 2023.04.26. 2.

Ajándékozási szerződés

Amely létrejött egyrészről

Engert Jakabné

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Jánosi István

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Dr. Papp Zoltán

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Nemcsik Mátyás

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Pászti András

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Lévai Jánosné

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Sipos László

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Leviczky Cirill

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Kósa József

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Szamlar László

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

Dr. Fekete Gábor

Születési név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcím:

Személyi azonosító:
mint ajándékozó,

továbbiakban együtt, mint **Ajándékozók**, akik Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének képviselői által létrehozott Fidesz-KDNP frakció tagjai, nevükben eljár **Dr. Fekete Gábor** ajándékozó és egyben meghatalmazás alapján valamennyi ajándékozó képviselőjében eljáró személy,

másrészről **Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata** (cím: 6000 Kecskemét, Kossuth tér 1., képviseli: **Szemereyné Pataki Klaudia** polgármester, KSH szám: 15724540-8411-321-03, adószám: 15724540-2-03, PIR szám: 724540), továbbiakban, mint **Megajándékozott** (továbbiakban: **Felek**) között az alábbi feltételekkel:

Preambulum: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlése 2023. március 30-ai ülésén Dr. Fekete Gábor képviselő a Fidesz Magyar Polgári Szövetség és a Kereszténydemokrata Néppárt közös frakciója nevében kezdeményezte egy emléktábla elhelyezését a Kecskemét 477 hrsz.-ú ingatlanon, a Lestár tér 2. szám alatti épület Városháza felőli homlokzatán. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 67/2023. (III.30.) határozatában a kezdeményezést támogatta, a .../2023. (V.25.) határozatában az ajándékozást elfogadta.

Megállapodás tárgya

1. Ajándékozók kötelezettséget vállalnak arra, hogy a saját költségükön a Kecskemét, Lestár tér 2. számú épület Városháza felőli homlokzati falán, a Kecskemét, 477 hrsz.-ú ingatlanon szakszerűen elhelyezik, a saját költségükön elkészített emléktáblát, (továbbiakban: ajándék) és azt a Megajándékozottnak ingyenesen ajándékba adják.
2. Az ajándék értékét Felek összesen bruttó 300.000 Ft,- azaz háromszázezer forint összegben határozzák meg. Az emlékmű elkészítésének anyagköltsége összesen bruttó 250.000 Ft,- azaz- kettőszáz-ötvenezer forint, az emlékmű tervezési díja, munkadíja, szállítása, szakszerű elhelyezése, a felállításhoz szükséges területrendezése bruttó 50.000 Ft,- azaz ötvenezer forint.
3. A Megajándékozott az ajándékot jelen szerződésben meghatározott feltételekkel elfogadja. Felek megállapítják, hogy amennyiben az ajándékkal kapcsolatban ÁFA fizetési kötelezettség keletkezik, úgy azt Ajándékozók viselik.
4. Az ajándék emlékmű elhelyezésére az ajándékozási szerződéshez mellékelt tervdokumentáció szerint, a Kecskemét, Lestár tér 2. számú épület Városháza felőli homlokzatán, a Kecskemét 477 hrsz.-ú ingatlanon kerül sor.
5. Jelen szerződés tárgyaként szereplő ajándék a szerződés teljesítésével a Megajándékozott analitikus nyilvántartásában saját vagyonaként kerül aktiválásra.

Felek jogai és kötelezettségei

6. Felek megállapodnak abban, hogy az Ajándékozók vállalják az ajándék elkészítését, helyszínre szállítását és felállítását, valamint környezetének rendezését 2023.06.29-ig fenti költségvonzataival együtt.
7. Felek megállapodnak abban, hogy Megajándékozott vállalja az ajándék és rendezett környezete folyamatos gondozását, karbantartását.
8. Felek megállapodnak abban, hogy az esetleges jogvitákat elsődlegesen békés úton, tárgyalások során kívánják rendezni, és csak akkor fordulnak bírósághoz, ha a tárgyalásos út nem vezetett eredményre.

Felek a jelen szerződésből eredő valamennyi jogvita peres úton való rendezésére kikötik – hatáskörtől függően – a Kecskeméti Járásbíróság, illetve a Kecskeméti Törvényszék

9. Ajándékozók kijelentik, hogy az ajándékkal kapcsolatban a szerzői vagyoni jogokkal rendelkeznek, melyet ingyenesen és végleges hatállyal Megajándékozott részére átadnak, annak átadásával összefüggésben a Megajándékozottat semminemű kötelezettség nem terheli.
10. Az adatkezelés jogalapja az Ajándékozók vonatkozásában az Európai Parlament és a Tanács 2016/679 (2016. április 27.) számú, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló általános adatvédelmi rendelet (a továbbiakban: „GDPR”) 6. cikk (1) bekezdés e) pontja szerint a közérdekű feladat, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében foglalt feladatok végrehajtásához szükséges adatkezelés. Felek tudomásul veszik, hogy a Megajándékozott a jelen okiratban rögzített adatokat az irattári tervre vonatkozó mindenkor hatályos jogszabályok szerinti időtartamban, legalább azonban az okirat keltétől számított 8 évig a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény szerinti számviteli alapbizonylatok kötelező megőrzése érdekében kezelni köteles. Az adatkezelés további részleteit a Megajándékozott Általános Adatkezelési Tájékoztatója (www.kecskem.hu/varoshaza/adatvedelem) tartalmazza, amelynek megismerését az Ajándékozók e szerződés aláírásával elismerik.
11. Jelen megállapodásban nem szabályozott kérdésekben a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény vonatkozó rendelkezései az irányadóak.

A jelen megállapodás 3 eredeti, egymással teljes egészében megegyező példányban készült, amelyekből 1 példány az Ajándékozóknál, 2 példány pedig a Megajándékozottnál marad.

Jelen megállapodást Felek elolvasás és közös értelmezés után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag aláírták.

Kecskemét, 2023.

.....
Szemereyné Pataki Kludia
polgármester
Kecskemét Megyei Jogú Város
Önkormányzata
Megajándékozott

.....
Dr. Fekete Gábor
Ajándékozó
egyben valamennyi ajándékozó
képviselőjeként eljárva

